

Jaarverslag 2024

Inhoud

1.	Algemene gegevens	1
1.1	Bestuur stichting Natuurpodium Brabantse Wal	1
1.2	Raad van Toezicht Natuurpodium Brabantse Wal	1
1.2	Directie en personeel	1
1.3	Vrijwilligers en overige medewerkers	2
1.3	Raad van Advies Natuurpodium	2
1.4	Locatie bezoekerscentrum Natuurpodium	2
1.5	Stage- & Leerbedrijf	2
1.6	ANBI-status	2
2.	Beleid en beheer	2
2.1	Missie en visie	2
2.2.	Doelstelling 2024	3
2.3	Monitoring en sturing	3
3.	Verslag activiteiten 2024	3
3.1	Onderwijsprogramma	3
3.2	Programma recreanten	6
3.3	BuurtNatuur	6
3.4	Bezoekerscentrum	7
3.5	Organisatie	7
4	Financiën	8

1. Algemene gegevens

Naam: Stichting Natuurpodium Brabantse Wal
Datum oprichting: 14 april 2015
KvK: 63109085
Bank: NL 36 RABO 0303 1019 03 (Rabobank)
Correspondentie adres: Boslustweg 1, 4624 RB Bergen op Zoom
E-mail: info@natuurpodium.nl
Telefoon: (0164) 256 387
Website: www.natuurpodium.nl
Facebook & Instagram: natuurpodiumboz

1.1 Bestuur stichting Natuurpodium Brabantse Wal

De stichting kent een éénpoppig bestuur, bestaand uit dhr. R. Deliën

1.2 Raad van Toezicht Natuurpodium Brabantse Wal

De Raad van Toezicht bestaat per 31 december 2024 uit:

Leden	Primair aandachtsgebied
Dhr. A. Boer (voorzitter)	Relatiebeheer
Dhr. J van den Beemt (vice-voorzitter)	Financiën
Dhr. C. Daleboudt	Financiën
Mw. E. Franken	Onderwijs
Mw. M. Molnar	Personeel & Organisatie
Dhr. H. Mulder	Onderwijs
Dhr. B. Schalken	Onderwijs

De leden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden voor Stichting Natuurpodium Brabantse Wal
(vanaf hier: het Natuurpodium)

1.2 Directie en personeel

Directeur

De heer R. Deliën. Hij is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering en operationele aansturing en heeft de volgende taakgebieden:

- Strategie & beleid
- Onderwijs & Educatie
- Projecten
- Bezoekerscentrum en collectie
- Publieksontvangst en -begeleiding
- PR & Communicatie
- Personeel & organisatie
- Financiën en administratie

Medewerkers

Mw. K. Damme adviseur Onderwijs & Educatie (per 01-06)
Mw. P. Kop adviseur Onderwijs & Educatie (gestopt per 1/12)
Mw. L. Levolger mdw. Educatie & Recreatie

1.3 Vrijwilligers en overige medewerkers

Directeur en medewerkers worden ondersteund door inhuurkrachten, vrijwilligers en gastvrouwen/heren. De vrijwilligers ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Er worden trainingen voor deskundigheidsbevordering aangeboden waar ze kosteloos gebruik van kunnen maken. Voor uiteenlopende externe trainingen wordt een deel van de kosten vergoed. Er is een vaste stageplek, en reïntegratieplek beschikbaar. Voor de bezetting van de stageplek wordt een structurele samenwerking nagestreefd met de opleiding Urban Green Development van Curio.

1.3 Raad van Advies Natuurpodium

Met het instellen van de Raad van Toezicht per 1/1/2022 is de Raad van Advies komen te vervallen.

1.4 Locatie bezoekerscentrum Natuurpodium

Het bezoekerscentrum is gevestigd in de Natuurpoort Lievensberg aan de Boslustweg 1 te Bergen op Zoom. Daarnaast maakt het Natuurpodium gebruik van het bezoekerscentrum Kraaijenberg aan de Fianestraat 21 in Bergen op Zoom aan het Markiezaatsmeer; dit bezoekerscentrum is van de stichting Het Brabants Landschap.

1.5 Stage- & Leerbedrijf

De Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) heeft het Natuurpodium erkend als leerbedrijf voor de MBO-opleidingen:

- Zelfstandig medewerker Leisure & hospitality niveau 3
- Adviseur duurzame leefomgeving niveau 4
- Onderzoeker leefomgeving niveau 4
- Opzichter groene ruimte niveau 4

Natuurpodium biedt – in mindere mate – ook stageplekken voor relevante HBO-opleidingen.

1.6 ANBI-status

De Stichting Natuurpodium heeft de ANBI status.

2. Beleid en beheer

2.1 Missie en visie

De missie van het Natuurpodium is om kennis en waardering over natuur en duurzaamheid in de eigen omgeving te vergroten bij de bewoners en bezoekers van de Brabantse Wal waardoor zij goed voor hun lokale omgeving zullen zorgen; het bevorderen van duurzaam denken en handelen. De primaire doelgroepen zijn kinderen in de leeftijd van 4 – 16 jaar.

In de visie staat ontdekken en (onder)zoeken in de natuur en in de buurt centraal. Kinderen leren waarnemen, maar leren ook over hun eigen verantwoordelijkheid. Door de kinderen te activeren worden zij de nieuwe kennishouders en een bewuste generatie die ook de volwassenen zal beïnvloeden. Oud leert van jong. Het bezoekerscentrum vormt de toegangspoort en vertrekpunt om het natuurgebied Provinciaal Landschap De Brabantse Wal te ontdekken.

Het Natuurpodium vertaalt duurzaamheid naar alledaagse vragen en situaties:

- Natuur en duurzaamheid dichtbij brengen
- Leren door ontdekken en beleven in de natuur
- Binnen, buiten en thuis verbinden

Het educatief programma bestaat uit een Onderwijsprogramma, BuurtNatuur-acties, expositie en recreatieve bosspellen. We bereiken onze doelgroep (4 – 16 jaar) via leerkrachten, gezinnen/families, wijkorganisaties, overheden en bedrijven.

2.2. Doelstelling 2024

Hoofddoel is geweest om weer veel scholen te bereiken met een kwalitatief goed programma. Daarnaast hebben we dit jaar de 'Toekomstvisie 2025 en verder' opgesteld om de ontwikkeling en groei van Natuurpodium te consolideren en de kwaliteit en continuïteit te borgen voor de langere termijn. Het vormt de verbinding tussen het Kompas 2020-2023 en het nog te schrijven Kompas 2025-2028. Het is geschreven op ons initiatief, in samenwerking met de gemeentes Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht en is onderschreven door de onderwijsbesturen ABBO, LPS en SOM.

2.3 Monitoring en sturing

De vergadercyclus van de Raad van Toezicht volgt de PDCA-cyclus met de volgende planning + hoofdthema's:

- 1^e kwartaal
Jaarverslag en jaarrekening 2022
- 2^e kwartaal
Strategische koers 2024 - 2028
- 3^e kwartaal
Doelstellingen 2023 – 24
- 4^e kwartaal
Begroting 2024 en MJB 2024-28

3. Verslag activiteiten 2024

3.1 Onderwijsprogramma

Het aanbod voor de scholen zag er als volgt uit:

Basisonderwijs Brabantse Wal

INHOUD

Buitenlessen Natuur

Eigen begeleiding	10
Kabouterpadd	11
Vogelpad	12
Boswachterpad	13
Kriebelbeestjes	14
Voedselkringloop	15
Biologym	16
Eetbare Natuur	18
Met gids	19
Paddenstoelen	20
Natuurfotografie	21
Vogels	22
Seizoenswandeling	23

Workshops Duurzaamheid

Asfalt	26
Biobased	27
Eco-Reiniger	28
Energie	29
Het Verflab	30
Kunststof & Recycling	31
Natuurlijk Schilderen	32
Groente Kweken	33
Op de Fiets	34
Plantaardig Voedsel	35
Van A naar B	36
Van Aardappel tot Friet	37
Water	38
De Grondstoffenbus	39

Ontdek de Brabantse Wal

In het bezoekerscentrum	40
Bergse Pottenbakkers	41
Brabantse Wal Onderzoekers	42
Markiezaat-ontdekkers	43
GPS-Expedities	44
Diverse (natuur)gebieden	

Verdiepen & Uitbreiden

Mini-projecten O&O	50
BuurtNatuur-acties	52
Scholenwedstrijden	52

Lessen op en bij school

Buitenlessen Natuur	10
Workshops Duurzaamheid	25
Mobiele tentoonstellingen	46
BuurtNatuurWandelingen	48

Voortgezet onderwijs:

INHOUD

Algemene Informatie

Natuurpodium	3
Projectonderwijs	4
Projecten & mini-projecten	5
Burgerschap	6
Praktische informatie	7

Portfolio

Projecten

Voedsel van de Toekomst
Natuur in de Stad
Eco-Toerisme
Insecten
Land-Art
Snoeproutes

Mini-projecten

Land-Art
Insecten
Natuur in de Stad

BuurtNatuur-acties

Zaaien en planten
Bomen planten
Zwerfafval opruimen

Basisonderwijs Zuidwest Nederland

INHOUD

Buitenlessen Natuur

Kabouterpad	11
Kriebelbeestjes	12
Voedselkringloop	13
Biologym	14
Eetbare Natuur	15

Workshops Duurzaamheid

Biobased	17
Eco-Reiniger	18
Energie	19
Het Verflab	20
Kunststof & Recycling	21
Natuurlijk Schilderen	22
Groente Kweken	23
Op de Fiets	24
Plantaardig Voedsel	25
Van A naar B	26
Van Aardappel tot Friet	27

Ontdek de omgeving

GPS-Expedities	
BuurtNatuurWandelingen	

Mobiele tentoonstellingen

Bij & Supermarkt	
Bomen	
Insecten -	
van initiant naar interessant	
BuurtNatuur	
Ree & friends	

Verdiepen & Uitbreiden

Mini-projecten O&O	
BuurtNatuur-acties	

De deelname aan het programma zag er als volgt uit:

Les-activiteiten in 2024					
Deelname	54 scholen				
Aanbod	64 activiteiten				
Deelname per groep					
Niveau	Totaal groepen		Totaal leerlingen		
Gr. 1/2	82	23%	2.774		
Gr. 3/4	84	24%	2.040		
Gr. 5/6	62	18%	1.597		
Gr. 7/8	66	19%	1.820		
Overige	33	9%	1.961		
Hele school	23	7%	2.503		
TOTAAL	350	100%	12.695		
Deelname per activiteit-type					
Gemeente	Natuur buitenlessen	Lessen op en bij school	Buitenles met gids	Duurzaamheid workshops	Binnenles in expo
Bergen op Zoom	68	18	36	27	29
Steenbergen	9	3	7	2	5
Woensdrecht	10	6	3	6	3
VO	10	3	1		
Halderberge	3	6	2	2	
Rotterdam		10			
Overig	4	8	2	8	1
TOTAAL	104	54	51	45	38
		30%	15%	15%	13%
Gemeente	GPS-expedities	O&O-projecten	Mini-Projecten O&O	Buurt-Natuur-Acties	TOTAAL activiteiten
Bergen op Zoom	18			3	199
Steenbergen	3				29
Woensdrecht					28
VO		18			32
Halderberge				1	14
Rotterdam	5		1		16
Overig	1	2		1	32
TOTAAL	27	20	1	5	350
	11%	8%			

3.2 Programma recreanten

Het bezoekerscentrum is gratis toegankelijk als de Bozlust open is. Dat is het hele jaar m.u.v. enkele feestdagen. In de weekenden en vakanties is er niet altijd een medewerker van ons aanwezig. In dit geval is alleen het voorste deel van de expositie-ruimte toegankelijk voor bezoekers. De verhuur van het spelmateriaal voor de bos-activiteiten verloopt dan via het Klimbos. De Outdoor Escapes begeleiden wij altijd zelf. Sinds het Klimbos de leeftijd (lengte) heeft verlaagd en de recreatie-woningen van Bozlust niet meer voor recreanten beschikbaar zijn maar voor opvang van vergunninghouders is het aantal bezoeken en reserveringen teruggelopen t.o.v. voor de Corona-periode.

Onze bezoekers komen grotendeels uit West-Brabant, Zeeland, Hoeksche Waard, zuidkant van Rotterdam en omgeving Antwerpen. Grofweg binnen een straal van 40-50km om ons bezoekerscentrum.

3.3 BuurtNatuur

De volgende BuurtNatuur-acties zijn uitgevoerd:

BuurtNatuur-acties 2024			
datum	gemeente	Buurt	actie
10-jan	Bergen op Zoom	Gemeente	kerstbomen
23-feb	Bergen op Zoom	Halsteren Molenwieken	bomen
15-mrt	Bergen op Zoom	Meilust	tegels wippen
27-mrt	Bergen op Zoom	Noordgeest	buurtpark
30-mrt	Bergen op Zoom	Boulevard	zwerfvuil
10-apr	Bergen op Zoom	Halsteren Groene Hart	plantjes
16-apr	Bergen op Zoom	schoolpleinen	groen schoolplein
18-mei	Bergen op Zoom	Gemeente	tegels wippen (scholenwedstrijd)
20-sep	Moerdijk	Gemeente	zwerfvuil (scholenwedstrijd)
16-okt	Bergen op Zoom	Lievensberg	bosbeheer
20-nov	Bergen op Zoom	Halsteren Groene Hart	bollen en hagen
21-nov	Bergen op Zoom	Lievensberg - Heidetuin	voedselbos

Er zijn nieuwe BuurtNatuurWandelingen gemaakt en geactualiseerd. Het aanbod is als volgt:

Brabantse Wal		Overige gemeentes	
Gemeente	Buurt	Gemeente	Buurt
Bergen op Zoom	Berge Plaat	Etten-Leur	Grauwe Polder
Bergen op Zoom	Centrum	Halderberge	Oud Gastel
Bergen op Zoom	Zoompad	Halderberge	Oudenbosch noord
Bergen op Zoom	Gageldonk Oost	Halderberge	Oudenbosch arboretum
Bergen op Zoom	Gageldonk West	Halderberge	Oudenbosch centrum
Bergen op Zoom	Fort-Zeekant	Moerdijk	Klundert
Bergen op Zoom	Halsteren, Melanen	Moerdijk	Standdaarbuiten
Bergen op Zoom	Halsteren, De Beek	Moerdijk	Willemstad
Bergen op Zoom	Lepelstraat	Moerdijk	Zevenbergen
Bergen op Zoom	Meilust	Roosendaal	Centrum
Bergen op Zoom	Noordgeest	Roosendaal	Wouw
Bergen op Zoom	Tuinwijk	Roosendaal	Tolberg
Bergen op Zoom	Warande	Rotterdam	Lombardijen, Molièrebuurt
Steenbergen	Centrum	Rotterdam	IJsselmonde - Tuinhoven
Steenbergen	Dinteloord, Landgoed Westcreeke	Rotterdam	Uloyd-kwartier
Steenbergen	Nieuw Vossemeer	Rotterdam	Nieuwerkerk - Kruidenwijk
Steenbergen	Welberg, Oudland	Rotterdam	Nieuwerkerk - Dorrestein
Woensdrecht	Hoogerheide-noord	Rotterdam	Zestienhoven
Woensdrecht	Hoogerheide-zuid	Rotterdam	Spangen
Woensdrecht	Ossendrecht	Rucphen	St Willebrord-zuid
		Rucphen	Schijf
		Tholen	Tholen-zuidoost
		Zundert	Rijsbergen

3.4 Bezoekerscentrum

Zie programma recreanten.

3.5 Organisatie

We hebben op diverse vlakken de organisatie versterkt:

- **Kennis & capaciteit**
Met het aannemen van mw. Damme als vervangster van mw. Blummel is de onderwijskennis en -ervaring op peil gehouden. Mw. Kop is per 1/12/2024 uit dienst getreden. Per 1/1/2025 begint haar opvolgster, mw. Reuver.
- **Beleid**
Met de gemeenten en PO-onderwijsbesturen op de Brabantse Wal is de toekomstvisie en (financiële) samenwerking geactualiseerd, met het doel om de ontwikkeling en groei van Natuurpodium te consolideren en de kwaliteit en continuïteit te borgen voor de langere termijn.
- **Administratie**
Er is een softwarepakket voor de boekhouding aangeschaft en de administratie is overgedragen aan de operationele organisatie met het doel om de administratie efficiënter en minder kwetsbaar te maken.
- **Vergroten werkgebied**
We zijn gestart met onze werkzaamheden in de drie pilot-gebieden. Deelname per pilot-gebied ziet er als volgt uit:
Halderberge 3 scholen + 2 kinderopvang
Moerdijk 1 school
Rotterdam 6 scholen

Partners

Strategische partners	Samenwerkingspartners		Pilot partners
Gemeente Bergen op Zoom	Allnex	Lindhout	Gemeente Moerdijk
Brabants Landschap	AsfaltNu	Provincie Noord-Brabant	Gemeente Halderberge
Gemeente Woensdrecht	Avans	Ricoh	RVKO
Gemeente Steenberghe	Cargill	RijkZwaan	
Lowys Porquin Stichting	Ecopoint	Sabic	
ABBO	Enexis	Saver	
SOM	Intratuin	Stadlander	
	Krinkels	diverse VO-scholen	
	LambWestonMeijer		

4 Financiën

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2024 (na winstbestemming)

ACTIVA	31-12-2024	31-12-2023	PASSIVA	31-12-2024	31-12-2023
	€	€		€	€
Vaste activa					
Materiele vaste activa			Eigen vermogen		
Inventaris	0	4.019	Vrij besteedbaar vermogen		
			Overige reserve	148.323	155.510
Vlottende activa			Bestemmingsreserve NPO	0	35.000
Vorderingen			Bestemmingsreserve herhuisvesting	40.000	40.000
Handelsdebiteuren	18.650	18.387		188.323	230.510
Nog te ontvangen opbrengsten	14.368	1.004	Kortlopende schulden		
Vooruitbetaalde kosten	1.745	4.457	Crediteuren	0	8.776
	34.763	23.848	Vooruitgefactureerde bedragen	0	8.750
Liquide middelen			Omzetbelasting	11.549	28.906
Rabobank betaalrekening	22.361	47.755	Nog te betalen kosten	9.282	6.438
Rabobank spaarrekening	88.255	132.251		20.831	52.870
Rabobank kleine kas	63.775	75.507			
	174.391	255.513			
TOTAAL ACTIVA	209.154	283.380	TOTAAL PASSIVA	209.154	283.380

2

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2024 realisatie €	2024 begroting €	2023 realisatie €
Baten			
Subsidie Gemeente Bergen op Zoom	76.999	86.000	103.860
Subsidie andere partners	11.000		22.260
	87.999	86.000	126.120
Partnerbijdragen bedrijven en scholen	25.000	36.000	21.731
Projecten en campagnes	15.315	33.000	132.410
Publieksactiviteiten	23.448	35.000	6.965
Overige opbrengsten	32.397	24.000	39.933
	184.159	214.000	327.159
Lasten			
Kosten personeel en vrijwilligers	196.390	197.000	185.291
Kosten activiteiten	22.079	34.000	29.088
Kosten PR, marketing en communicatie	2.274	5.000	2.837
Algemene kosten	5.603	13.000	20.896
	226.346	249.000	238.112
RESULTAAT	-42.187	-35.000	89.047
Resultaatbestemming			
Toevoeging/onttrekking overige reserve	-42.187	-35.000	49.047
Onttrekking bestemmingsreserve publiek	0		40.000
	-42.187	-35.000	89.047